

МОЛОДЬ

ПРО ЦЕРКВУ

СТУДЕНТСЬКЕ ВИДАННЯ ДО СТАНОВИЩА
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В
ДІЯСПОРІ

НЮ ЙОРК

ЧЕРВЕНЬ 1974

Ч. 1

Від Редакції

Збірку цих статей видає самостійна група молодшого покоління, яку лучить спільне зацікавлення сучасним становищем, загальним рівнем і долею нашої Української Католицької Церкви в діаспорі.

Подаємо тут дописи історичного й релігійного характеру, як і рівнож особисті погляди та оцінки сучасного стану нашої Церкви. Особливе значення цього видання є те, що, будучи відзеркаленням ідей нашої молоді відносно стану нашої Церкви взагалі, воно являється доповненням інших журналів мирян, які займаються церковними справами (як наприклад "За Патріархат", який зокрема цікавиться справою оборони прав Української Церкви).

Тому наш журнал заслуговує на увагу всіх тих, що цікавляться розвитком і збагаченням нашого духовного життя і взагалі нашого національного буття.

Просимо посилати листи, коментарі та дописи на адресу:

Lidia Farniga
c/o Hanczaryk
67 East 2nd. St.
New York, N. Y.
10003

ЗМІСТ

- 1 Від Редакції.
- 3 Про належність до Христової Церкви.
- 4 Хризанта Камінська Гентиш. Запорука самоуправи і своєрідності УКЦ.
- 7 Зенон Рейнарович. Про деякі східньо-обрядові характеристики - і дійсний стан у нашій Церкві.
- 12 Лідія Фарміга. Чи можливі в нас самодопитування і ріст?
- 18 Зауваги одного священика.
- 19 Богдан Чабан. Думки колишнього члена "Обнови".
- 22 Ліда Крамарчук. Як скріплювати церковну обстанову.
- 25 Оксана Коваль. Мене покликав Христос.

Про належність до Христової Церкви

"Якщо вас заарештують та обвинувачуватимуть, що ви християнами, чи буде досить доказів, на підставі яких можна буде вас засудити?" Таке ось запитання може заставити кожного з нас подумати: що ж значить бути християнином? - та чи я ним є?

Список запитів, що слідус, допоможе нам знайти відповіді на такі питання та пригадає нам теж про "революційність", яка характеризує своєрідне християнство. (Це переклад "Духовного Испиту", автором якого є Аллегра МкБірней.)

- 1 Чи я "справжнім" християнином? Чи я духовно вроджений наново, ²покладаючи все довір'я і надію на спасіння в Господа Ісуса Христа? **ЯКЩО ТАК:**
- 2 Чи виявляю Господа Ісуса Христа в кожному вимірі свого життя? (-промова, наставлення, дії, реакції...?)
- 3 Чи в моєму житті є не тільки явним, але і виразно помітним "плід духа"? (Гал. 5:22, 23)
- 4 Чи я радо користуюся нагодами ділитись Христом і Його Словом в розмовах, взаєминах? Чи здобуваю душі для Христа?
- 5 Чи моє життя, моє свідчення, спричинюють щоб і інші хотіли Ісуса Христа за свого Спасителя?
- 6 Чи служу Господу тільки щоб для Нього принести славу, чи домагаюсь хоч малого "відсотку" слави для себе? Чи прагну за людським визнанням за свої труди задля Христа та чи почуваюсь розчарованим, коли Його не дістаю?
- 7 Чи вивчаю Святе Письмо в самоті, чи тільки в групових читаннях? (Чи вивчаю через особисте бажання?)
- 8 Чи молюсь головним чином задля форми, чи навпаки, буваю в легким, частім сполученні з Господом?
- 9 Чи є щонебудь в моєму житті до чого я повинен признатися чи покинути? (Щонебудь що віддалює мене від Господа.)
- 10 Чи якась людина, амбіція чи розвага займає поправне місце Господа в моїх думках, прихильностях, часі, чи мастках?
- 11 Чи росту духовно? Чи я виразно більш дозрілим в Господі цього року, ніж минулого?
- 12 Чи можу сказати, з Апостолом Павлом, що "Для мене жити, це Христос", тобто що Він для мене ціле життя, головна ціль і "Перша Любов"? (Об'яв. 2:4)

Запорука самоуправи і своєрідности УКЦ

У теперішніх часах, коли Українська Католицька Церква стремить до фактичної автономії та збереження своїх давно встановлених обрядових звичаїв, важним є, щоб ми були обізнані точними умовами Берестейської Унії, через яку Українська Церква формально об'єдналася з Римською Вселенською Церквою.

Заки почнемо розглядати артикули Берестейської Унії, запізнаємось зі станом нашої Церкви перед польським пануванням. Офіційний титул голови Української Церкви був "Митрополит Києва і Цілої Русі". Його вибір, як рівнож його висвячення, було dokonane самоуправною церковною гієрархією. І хоча він одержував патріархальне благословення з Константинополя, це відбувалося часто вже після висвячення. Під кожним оглядом, Митрополит був від нікого незалежним. Він мав повне право скликати синоди, на яких висвячував єпископів, та посвячував миро і мав повний авторитет щодо адміністрації Церкви.

Коди Україна опинилась під владов Польщі, королі почали вживати тих прав, які вони мали над латинською Церквою, також відносно Української Церкви. Королі назначували на високі духовні становища людей недостойних, неуків, часто невисвячених і не українців. Але не лише королі вживали права патронату в цілій країні, але також шляхта і вельможі в своїх силах і маєтках. Такі зловживання права патронату, які викликали невідрадний стан у Церкві та нищили її характер, становили одну з головних причин, що спонукали наших Владик шукати злуки з Римом. Про ці зловживання говорять артикули Берестейської Унії та їх усунення було передумовою з'єднання з Вселенською Церквою. На тридцять два артикули Унії, лише два торкаються догматичних справ віри, а тридцять становлять забезпечення Церкви Київсько-Галицької Митрополії перед безправствами режиму короля та шляхти.

Звертаючи увагу на самі артикули бачимо, що вони поділені на три загальні категорії: догматичні справи віри, обрядові та адміністративні. Тут розглянемо кожен з тих категорій зокрема.

Перший артикул відноситься до справи походження Святого Духа. Українці вірили, за грецьким поняттям, що Святий Дух походить від одного принципу, а саме, від Отця через Сина. Тому просили Папу, щоб погодився на це вірування і не змушував українців прийняти теорію двох принципів. Справа чистилища бу-

ла розв'язана в п'ятому артикулі прийняттям теорії латинської Церкви.

Запоруки відносно традицій та ритуалу знаходяться в п'ятьох точках, які відносяться особливо до придержання рідної мови (себто церковно-слов'янської), як рівнож до власних Святої Літургії, молитов та обряду. Заявляється, що Тайну Святої Євхаристії треба назавжди та без змін задержати в обох видах хліба і вина. Тайна Святого Хрещення має бути збережена в тій самій формі, як дотепер, без жодних додатків. Священникам вільно одружуватися. Ніхто не може примушувати до процесій чи церемоній, яких нема в нашому Обряді. Відправи дозволено виконувати згідно із звичаями Української Церкви. Церкви мають бути під владою та керівництвом своїх єпископів, а ніколи під владою світських осіб, незважаючи на обставини чи територію.

Решта точок відноситься до справи адміністрації Церкви. Щоб на високі церковні становища були вибрані особи гідні та українці, то синод вибере чотирьох кандидатів, а з поміж них король має вибрати одного. Було подане також жадання, щоб наші духовні особи були трактовані на рівні з латинськими та мали своє місце в Сенаті. Висвячення Митрополита мають виконувати наші Владики, маючи перед тим сакру з Риму. Забороняється виконувати духовну службу тим, які відмовляться послуху нашим Владикам. Монастирі мають бути під управлінням місцевого єпископа. Наші церкви та духовенство мусять бути, як і римські, звільнені від податків. Однак, мають платити податки від особистих маєтків. Над духовними особами має юрисдикцію лише єпископ та жодна світська влада не має права карати в церковних справах. Також приймається новий календар та задержується Пасхалії та інші свята по-старому, як рівнож свята, яких нема в Римо-Католицькій Церкві. Особи, які вступають в мішані супружя, не можуть бути змушені змінювати обряд. Наших церков не вільно перемінювати в костели. Рівнож зберігається право відчиняти власні школи, колегії та семінарі. Якщо хтось би був екскомунікованим нашим єпископом, мусить так само бути покараним і в латинській Церкві.

Всі ці особні правила становили намагання зміцнити самоуправу Української Церкви та відвернути загрозу латинізації. Єпископи, які їх написали, бажали зберегти ритуал, звичаї та все те, що творило характер і душу своєї Церкви, та провадити своє церковне життя без зовнішніх перешкод. Унія з Римом була забезпеченням проти зловживання влади польського уряду та проти всякого адміністративного втручання самої Римської Церкви -

цієї самої, яка мала б служити як захисник.

Отож видається, можемо зробити висновок, що головна причина на Унію була адміністративно-політична: Українська Церква бажала забезпечити своє власне існування, це був крок до самозбереження.

Однак треба згадати, що останніми часами провід Римської Церкви не дотримувався умов Берестейської Унії. Цю справу, себто застосування артикулів Унії в сучасній порі, розглянемо в наступних числах.

Література

М. С. "Документальна Основа Берестейської Унії"; "Що Спричинило Берестейську Унію?", "Америка" Філадельфія, листопад 1971.

Oscar Halecki, From Florence to Brest, Archon Books, 1968.

John Madey, In Archiepiscopal and Patriarchal Autonomy, "The Rigts of the Ukrainian Church at the time of the Union of Brest and the present situation." New York, Fordham University Press, 1972.

Про деякі східньо-обрядові характеристики -
і дійсний стан в нашій Церкві

В книжечці, під заголовком "Eastern-Rite Catholicism - Its Heritage and Vocation", автор, Robert F. Taft, S.J., описує східні обряди вселенської Церкви. Бажаю представити, які приписує нам цей автор прикмети, які предбачає небезпеки та які знаходить негативні точки в нашому способі богослужіння. А відтак приглянусь дійсному по-моєму стану нашого релігійного життя, щоб коротко з'ясувати, як можемо запобігати згаданим негативним точкам в нашій Церкві.

Отець Тафт підкреслює, що, хоч східні обряди є в основному такі універсальні, як і латинський обряд, їх характеризує певна неохота пов'язувати теоритичну універсальність з людською організацією, працею, та взагалі з людським світським буттям. Вірний східнього обряду "кладе наголос на тасмницю церкви, радше ніж на її земну форму; йому менше залежить на її дисципліні й адміністрації". Головна типична риса релігійної східньої постави є це, на думку о. Тафта, що бачиться церкву не так як видиму спілку, яку очолює активно Христос, а радше як прибуття стану вічності до людської буденности. Східний вірний вживає часто такі слова: "слава, світло, бачення, єдність, перетворення". Підкреслюється вертикальність, радше ніж горизонтальність, бо ж звертається увагу на глибину, на містичну єдність з Богом, радше ніж на актуальний засяг церкви.

Загальне наставлення західнього вірного, на погляд о. Тафта, підкреслює моральну ділову сторінку духовного життя; стан ласки уможливає чинення добрих діл, і тимсамим людина зближується до духовного досконалення та блаженства. Натомість східний вірний розуміє, що людина є неodosконаленим сотворінням, що через ласку Божу і побожність перетворюється або зближується до подоби Божої. Особливе місце, як носій духу східних християн, займає Літургія, яка свідчить про стислу пов'язаність між культурою та побожністю народу. Літургію уважається не тільки одною із різних обов'язків, але навіть як внутрішня частина і джерело християнського життя. Найбільш виразна прикмета Літургії східніх обрядів є, на оцінку автора, атмосфера святости і тасмности, яка охоплює кожного з обрядових рухів. Ця атмосфера передає почування глибокої пошани та подиву величного.

В східних церквах є явною стисла пов'язаність народу, культури та релігії. Тому вірні відчують сильніше зобов'язання зглядно їхньої церкви: відчують, що повинні служити Богу в мові та способах, що є плодами їхньої культури. Їхня Літургія, наприклад, зберегла не тільки віру в своїй мові, але теж і дух національної єдності своїх предків. На загал можна сказати, що наш обряд є таки сильніше пов'язаний з історичним буттям народу, ніж римський обряд, якого прийняли різні національності. Найтісніше пов'язання народу, культури та релігії існувало, правдоподібно, в нашому випадку в часах Київської Держави. Внаслідок історичного стану, каже о.Тафт, східні церкви були спроможні зосередитись на розвитку своїх обрядів у дусі цілковито народнім і відтак старалися зберегти ці питомі традиції. Є в таким сполученні релігії з народнім духом, заявляє о.Тафт, певні небезпеки для зростання у вірі: головну небезпеку становило б дбання більше про традиційний ритуал, ніж про суттєві правди віри. Зазначує о.Тафт, що, "Згідно з духом своєї літургії, літургійний підхід східнього християнина є менше активним ніж цей, що характеризує західнього християнина". Ось як описує автор цю відмінність:

example, the priest says: "The servant of God (name) is baptized . . ." instead of the more positive "I baptize thee . . ."

In tune with the spirit of his liturgy, the liturgical approach of the Byzantine Christian is less active than the Westerner's. The Latin Mass, with the austere and pure simplicity of its setting, its clearly defined parts, the sobriety of gesture and ceremonial, the directness of expression, the concentrated structure of its prayers—all this clearly reflects the order and restraint of the Roman genius. So too, the liturgical approach of the Westerner manifests the same direct approach to Christian life. At Mass the Western Catholic unites his sufferings to the sacrifice of Christ. Even when receiving Communion he is conscious of the positive aspect, of doing a good act pleasing to God.

But the Easterner seems to find his liturgical consolation less in giving than in receiving. He does not offer his sufferings as a sacrifice united to that of Christ. He leaves them behind and is carried beyond them to heaven, to receive the food of angels for the nourishment of his life in God. This emphasis on the action of God is found even in the sacramental texts. In baptizing, for

One might object that such stress on the majesty and mystery of God must be somewhat forbidding to the faithful; that a passive approach in such a climate of symbolism and sacramentality can breed mere habit. Does not this profusion of externals entail the danger of stopping short at a sentimental feeling of communion with the divine that does not imply any real participation in the mystery nor have any direct influence on Christian life?

The problem is real, and the East has at times shown a tendency to ritualism and externalism, a tendency to educate the heart but not the mind and the will—but only when the East has been untrue to other, complementary aspects of its tradition. For the basic presupposition of this ritual and pictorial splendor is that the divine world it evokes is explicitly another world, the world beyond the senses, beyond death. It is a world as radically other as the world beyond our resurrection, and our only access to it now is through voluntary death to self.

Підкреслювання недостойності і скромності, разом з незбагненною величністю Бога давали б враження непривабливого, якщо б ми не згадали, каже о. Тафт, і про глибоку християнську побожність, яка виявляється в східніх літургійних молитвах. Людська негідність і грішність та Бога незрівнянність, незбагненність, разом витворюють глибоку покору і пошану. Безупинна відповідь на особні мольби є "Господи помилуй!". Але також повторюється думка, що Христос, крім Правителя, є чоловіколюбцем. Можна сказати, що в нашій Літургії знаходиться зрівноваження між звеличенням і свідомістю про Божу любов.

Автор кінчає свій стислий опис доброзичливою заявою про потребу відмінності між обрядами, традиціями вселенської Церкви. Наше наставлення до цих різних форм висловлення віри (та й навіть до тих, що ще не вродились), каже о. Тафт, повинне бути шанобливе; ми повинні зрозуміти, що Церква справді потребує цих різноманітних форм, щоб виявляти своє повне єство. Отець Тафт дає також для нас напрямно-поучання: оці дари Божі (різно-культурні форми богослужіння) дані нам щоб викликати від нас діяльність і творчість, а не щоб оправдати нашу сонливість чи апатію.

Хочу зупинитись над поглядами, яких автор висловлює в цитаті наведеному вище. На мій погляд, правильно описує він наставлення східнього вірного. В нашій Літургії згадується, наприклад, що маємо відложити "всяку житейську печаль", щоб приблизитися Господеві та служити Йому. Тимсамим віруюча душа відокремлюється від буденного життя, щоб досягати містичної злуки з Богом. Також треба признати, що в нашому обряді буває непряма мова, як це згадує автор. Наприклад, священник промовляє формально: "Причащається раб Божий...". Видається теж, що багато поетичних та емоційних висловів часто не так звертають нашу увагу на вічні правди віри, як витворюють певний настрій. Пісні (гимни), наприклад, звичайно відносяться не до абстрактних поучань віри, а радше до тем які є зближені до буденного життя, до людських переживань.

Щоб запобігти проблемам, яких може спричинювати перевага традиційних аспектів віри, подаю декілька зауваг. Поперше, силою факту, повна відповідальність, щоб народні традиції не переважали справу нашої справжньої відданості Христові в цьому буденному житті, лежить на плечах духовного проводу. А це ж велике, тяжке завдання! Власне проти духу недбалості та поверховності гостро остерігає сам Христос:

"Я знаю діла твої, що ти не холодний, ані гарячий.

Якби то холодний чи гарячий ти був!

А що ти літеплий, і ні гарячий, ані холодний,

То випльну тебе з Своїх уст..." (Об'яв. 3:15-17)

Бо ж недбалість є найбільшою небезпекою на затрачання віри, більшою навіть ніж переслідування й карання! Українці католики, на мою думку, потребують рішучого духовного проводу. На жаль, серед нас не знаходжу таких, що з захопленням говорять про своє особисте переживання пізнання Христа: це значить, що або немає, або є незначна скількість таких, що цілковито переповнені християнським підйомом, немає багато дозрілих християн. Успішний духовий провід рішучо спрямовував би проповідування

та різні інші вчинки так, щоб були позитивні виследи; це значить, щоб зростало число таких, що справді були б віддані Христовій Правді й поширювали б Його Любов.

Пропоную, щоб у нас відбувалися неформальні товариські зібрання тих, що хотіли б обговорювати актуальні питання й проблеми зглядно нашого християнства – наприклад, як пристосувати Христову Науку до наших обставин, нашого світа. Часто згадується, що наші брати й сестри в ріднім краю караються за віру – а що робили б ми, якщо б нас почали переслідувати через Христа? Скільки з нас були б готові відважно заявити, що ми християнами, та активно ділитись своєю вірою?

Щоб гідно провадити душі, треба бути якось особисто в контакті з потребами та психікою різних галузь нашої громади старші, молодь, діти. Мусимо мати на увазі, що без пізнання самих себе, ми є тільки формальним, публічним зібранням, а не близька християнська громада. Треба застановлятися над тим, як проповідувати різним групам, які мають різні поземи сприймання з огляду на зрілість, потреби, Ще один засіб, якого можна вживати на зміцнення віри, є подавання якоїсь важкої правди чи думки кожної неділі в лютячці, або тільки в проповіді, щоб над нею в тиждні думати й застосовувати її в свому особистому щоденному житті.

Як це підкреслив о. Тафт, склонність до пасивности в східних обрядах на загал становить потенційно шкідливі можливості. В нашій Українській Церкві, видається, що стан пасивности чинить нас невірниками долі: чекаємо, щоб хтось нам щось дав, нарікаємо що хтось нас ігнорує, хтось нас переслідує, замість того, щоб зібрати всі свої сили й взятися до активної розбудови себе, як унікальної сили. Треба нам, згідно з прозьбою Блаженнішого, перш за все з'єднатися. А це значить, не лиш владики між собою, щоб нас не ділили зі зовні, але тех і люди з духовними провідниками. Досі ще існує між цими групами немов би якась духовна, чи психічна перегорода! Тільки коли досягнемо справжню єдність – яку треба всякими способами шукати – зможемо активно розвивати себе внутрішньо та рости як громада.

Хтось запитав би, яку можна в нас знайти пасивність в рамках самої віри? Традиційні, зовнішні форми Літургії надають людям певний емоційний настрій, але також цей настрій, коли існує без підтримки чітких правд віри, перетворюється в сентиментальне почуття злуки з Богом, радше ніж суттєво християнську свідомість. Небезпека є ця, що таким людям може здаватися, що віра полягає в тих зовнішніх формах. Ці форми, без

глибокого розуміння віри, не всіли самі виховувати розум і волю вірного. Так виглядає, що беремо участь в Літургії, не так, щоб відновити себе як християнські душі, а радше, щоб дістати підтримку від знайомого нам оточення, знайомих нам традицій - словом, задля емоційного, чи навіть сентиментального відсвіження. Нашу Літургію витворили століття, тому не можна і не легко відняти духу, який власне її створив і тяжко пристосовувати її до інших часів. Однак, треба пам'ятати, що ми українці виробляємося як нарід, що культура дине від покоління в покоління, тож нове покоління може мати свої прагнення, які частинно вимагають змін і поступу. На мою оцінку, дух величності й формальности, самий від себе не задовільняє та не притягає українську молодь, яка виховувалася в українськiм оточенні, як і теж в американськiм світі. Нашій молоді бажається більше свіжої спонтанности, і в такому то дусі її можна ще придержати як творчий елемент в нашій Церкві й народі.

Література

Robert F. Taft, S.J., Eastern-Rite Catholicism - Its Heritage and Vocation, Glen Rock, N.J., Paulist Press, 1963.

Лідія Фарміга

Чи можливі у нас самодопитування й ріст?

Роботящим рукам,
Роботящим умам
Перелогі орать,
Думать, сіять, не ждати
І посіяне жати.

Тарас Шевченко

Щоб розпочати передмовою представлення моїх міркувань відносно нашої сучасної Церкви та вказати на важливість такого почину, як ось це зібрання думок молоді, хочу пригадати ситуацію в Атенах в п'ятому столітті перед приходом Христа. Можна ствердити, що кожним справжнім мислителем була людина, яка в чомусь важному випередила часи, в яких жила. І таким же мислителем був Сократ. У часах, коли жив він в Атенах, розбуджував своїх земляків збентежуючими запитаннями з наміром дійти до будування чогось позитивного, вартісного, та виробити, в повноті чесності й зіркости, крадих цілей задля яких жити. В тому ж часі, проповідування софістами свого навчання було таке, що лишались тільки альтернативи: або йти слідами традицій навіть коли їх не розуміється, або просто шукати життєвих успіхів, стати якнайсильнішим, якнайбагатшим. Традиційники казали: треба залишити й зберігати все так як і є, незважаючи на це, чи вповні зрозуміле, не міняючи ані допитуючись нічого. Сократ казав протилежно: треба знову всі справи переіскувати, обдумати, критично поміряти все мірилом правди й вартостей. А цинікам, котрі казали, що тому, що нема стислих критерій та правил можна собі ставити за мету тільки стати найсильнішим чи найбагатшим та нагромаджувати якнайбільше багатств і приємностей - їм Сократ сказав: "Життя, якого не допитується, є безвартісним!"

І саме така думка як оця може бути для нас українських християн дороговказом: чи не треба нам допитуватися нашого життя, а в першій мірі нашого духовного життя? Для чого живемо і творимо? Котрі є наші найцінніші вартості? Чи перетворюємо постійно наше життя цими вартостями? Чи ростемо як громада, чи розбудовуємо наше життя та готовимо все те що будуємо для тих, що успадковуватимуть наше зібране добро? Над такими питаннями варто нам всім зупинятися. Не думаю в першій мірі про фізичне будування нової церкви-храму. Хоч це є незаперечно вартісна ціль, на мій розсуд нам потрібно конечно "збудувати", укріпити внутрішню частину Церкви якнайкраще, що ми спроможні це зро-

бити. Ця внутрішня частина може процвітати при найбідніших умовах, доказом чого є зростання і скріплення християнської віри зараз в Україні, серед найприкриших умов про які вже всі знаємо. На мою оцінку, трудитися головню будуванням чудового храму та відкладати самодопитування, самокритику та застановлення над рівнем душевного життя нашої громади рівнялося турбуванням згаданих циніків-матеріалістів. А зберігання даного стану, не допускаючи жодного допитування рівня досконалості наших вартостей, цілей та ділового життя рівнялося темноті та поверховності згаданих традиційників, котрих намагався розбудити Сократ.

Невіддільним аспектом справи будування внутрішньої частини Церкви є запитання відносно потомства цієї Церкви. Слід нам застановитися над питанням: чи українська віруюча християнська молодь (обмежимося хоч би до самого міста Нью Йорку) загрожена процесом загального занепаду чи остаточного цілковитого зникнення? На думку недавно висловлену Блаженнішим Первоєрархом Патріархом Кир Йосифом Сліпим, українська громада на еміграції має чим радіти: "наша молодь йде в перед, осягає освіту..." Хоч таке явище є дійсним, хоч українці у вільному світі маємо чим тішитися, бо ж маємо інтелектуальний ріст, то все таки знаходиться місце на запитання: чи ця молодь, що виросла чи виростає в люди живе й діє в українському суспільстві настільки, щоб в нього вливати постійно нові сили та вкидати творчі зерна до дальшого народного росту та загального розвитку в усіх ділянках, а зокрема в тій, що можна назвати найсуттєвішою - в ділянці народньої душі, духовного й мислячого розвитку? Чи дійсно оця українська молодь живе й росте й творить для нас українців і чи можемо сподіватися, що житиме вона для українців у майбутньому?

Не маю тут на думці питання щодо пережитку т.з. "українського духу", носієм якого є, як кажеється, вживання української мови (деякі додали б може й організування протестаційних демонстрацій), але багато суттєвіше питання. Дбати про прищеплення нашої мови у молоді покоління, це без сумніву необхідне завдання для українців на еміграції. Але ж це є лиш одним з основніших чинників, з яких складається культура, чи в меншому відтинку суспільство. Яку вартість мало б суспільство, в якому вживається даної мови, але в якому не пульсує постійно і творчо так би мовити кров чи душа цієї групи - або якщо вона пульсує анемічно та всі позначки вказують на її загрозливий дальший розклад? Запитаємося скільки молодих 20-ти

літних українців пильно беруть участь в Богослуженнях (не хочучи вживати традиційного слова "відслухують"), приймають Святі Тайни; скільки є членами Христової отари? Та які робляться заходи, щоб придержати цих молодих при Церкві (що значить при Христі й своїм народі), та щоб притягати, а не затрачувати в майбутньому цих молодих душ? По-моєму, десять хвилинна промова в якій повторюється "Треба славити Бога", "знайти час на Богослужбу", та "бути жертвенними", ніяк не всилі промовити щедро до глибини душі, яку сучасні життєві обставини чинять порожною та жадною повної, підйомної Правди. Сьогодні студенти, які вчаться в католицьких університетах, з болем зауважують, що, коли в не-українській церкві можна послухати проповідування в повноті суті, вповні обдумане, приготоване й висловлене в повній широті, в підйомі та на високому теологічному й розумовому рівні, то в нашій церкві можна послухати кілька хвилин текстуального вияснення прочитаних слів з Євангелії - і то якщо взагалі різні справи "дозволять" на те, щоб промовити і про душевні потреби. Цікавить мене, чому саме "тиха" Служба Божа (як н.п. в суботу вечором) мусить бути такою тихою, що й не чується голосу охочого проповідника - коли в інших церквах можна освіжитись навіть у будень оживляючими словами про Христову любов до нас? (Люди, котрі ходять раз на тиждень на Службу Богу в суботу вечором, проживають велику частину свого життя без чийогось особистого свідчення про Христа!) На мій розсуд, не сміє бути Богослуження раз в тиждні, в якому не стає часу, або не знаходиться того часу на проповідування Христового Слова. Не кажу, що завжди мусять бути довгі проповіді; та ж можна хоч одним реченням скерувати увагу присутніх на одну думку з читань та дозволити, щоб у двох хвилинах спокійної мовчанки люди призадумалися, як можуть цю правду пристосувати в своїому особистому житті. Буває, назбираються справи до обговорення, або, мовляв, "літо - людям горячо та спішно виїхати з міста в природу". Чи це поправді причини, через які треба пропускати хоч коротке, суттєве, щире проповідування? Хто ж мав би провадити - духовні провідники, чи матеріяльні обставини, як н.п. стан погоди, вакаційний настрій людей, чи адміністративного характеру справи? Хіба ж є місце в Христовій Церкві на таке розумування основане на принципі зручності? Адже сам ритуал та адміністративні (чи навіть народні!) справи не наситять людських душ Христовим Словом та не припровадять до Христа! Хіба ж і на волі щось примушує нас бути мовчазними, млосними, боязкими та одним словом пасивними? Чи можемо показати власне в нашому діловому житті, що думка про нашу мниму "мен-

шевартість" є зовсім без основи? Запитаймося власне всі: які є наші вартості, на чому нам найбільше залежить, що творимо, задля чого живемо?

Такі ось запитання, а радше явність відповідей, вказують на застій, з якого нам потрібно себе витягнути, щоб могли по правді зватися християнським народом. Та ж наука Христова є потенційно революційна, розбуджуюча, і вимагає постійного стану пробудження та активності; та ж наука Христова є близька до дійсної людини, зі своїми потребами – чи ж немає в нас потреби Христового пробудження, чи ж ми вже зовсім задовільнилися в американському добробуті й в своїх безупинних суперечках? Якщо заледви чи зовсім в церкві не чується чіткого, повільного прочитання Апостола, не захочується рішуче людей брати активну мовну участь в Богослужбі та про важливість вивчення Святого Письма, та про розуміння і збереження кожної з позитивних подробиць нашого Обряду – чи не слід вказати на наші браки й недоліки та застановлятися над ними? Розсипується далі безліч питань: чи є дивним чи негативним бажання бути складовою частиною розмови-молитви, радше ніж слухачем "від-служення" або "від-мовлення"? Чи ж можна засилати Господу глибоку й щирю молитву приспіненим відмовленням чи деклямуванням? Чи формальність Літургії виключає глибоку щирість і розговірну повільність у висловленні нашого слова до Бога? Чи не можна приблизити формальні відправи до буття людей, через додавання особливих молебь, що відносились до особливих актуальних бажань чи потреб і загальної ситуації народу? Якщо, скажимо, тижневе чи місячне друкування листка, з текстом Апостола, Тропарів та адміністративного характеру оголошень (щоб оці оголошення не відбирали часу, що повинен бути присвячений Христовій науці) не є можливим, з огляду на брак часу чи грошей, чи не можна хоч пояснити, який і чому в цей день читаємо Апостол і Тропарі? Чому ж саме пропускаються, або занадто обмежені, такі чини, які освічували б уми і душі зростаючим, життєдайним розумінням? Чому ж би не рости нам всім у "вірі й духовному розумінні", за що молиться кожний Священик перед Херувимською Піснею? Та чому в нас нечуваним є теологічне, біблійне повчання дорослих, що у формі обговорень на різні теми уможливлювали б духовного росту мирян? Дуже часто чуємо, що "Наша Церква zagrożена". Але подумаймо, чи одинока "загроза" є ця, що надходить зі зовні, чи радше наша загальна сонливість?

Вибравши для нашої Церкви патріархальний устрій, лишається нам праця не лиш над формальною єдністю, а головніше над внутрішньою єдністю, а саме над зростанням у вірі. Варто замі-

тити, що і в браку нових церковних пісень виявляється брак духовної творчості. Скільки назбиралось вже років, від коли були написані наші церковні пісні, як наприклад "Назарета Любий Квіте" і "Боже Вислухай Благання", та скільки нових, значних духовних пісень ми були спроможні створити від того часу? Можна зазначити теж, що проблема "браку покликань" спричинена, не тільки обставинами сучасного матеріалістично-наставленого довкілля і на загал, світу, але більш безпосередньо браком сильного, зорганізованого, постійно-зростаючого динамізму загального нашого релігійного життя. Такий же динамізм, як би був дійсним пульсуванням спільної душі, сильно протидіяв би сучасній матеріалістичній атмосфері та тільки він забезпечував би заохочення на служіння. Чи ж покажеться колись, що ми вибрали були поверховність і тому не уможливили ріст Церкви?

Саме способи до розв'язання таких питань повинні бути для нас темою для мислення й діяння. Ціллю нашого думання відносно нашої Церкви повинна бути відповідь на запитання: як вливати в нашу Церкву нове життя та як задержати молодні покоління при Церкві – і тим самим при народі. Немає у мене наміру пропонувати жодних асиміляційних починів; не маю на думці жодної заміни нашої Церкви чи Обряду. Не бажаю пропонувати жодної "латинізації", бо ж маю впевненість про спроможності та багатства української душі. (На жаль, деякі відкидають відрухово можливість поступу та віднови в нашій Церкві, мовляв, "це тільки в інших діється".) Як теж немає у мене наміру ображувати наших посвячених духовних провідників, а тільки висловитись поправді та вказати на потребу сімейної відданості спільному ділі в яке віримо, але в яке ще може не ВІРИМО. Замість пропонувати якусь асиміляцію, то навпаки, бажанням моїм є, щоб наша Церква дійсно жила своїм життям та щоб мала повніше життя, а не лиш існувала. Коли плоди землі є бідними, хлібороб застосує всяких засобів що є в його силах – і навіть понад його силами – щоб привезти цю землю до ладу. Коли йдеться про наші установи, саме наше ділове життя ясно показує що думаємо про наші дійсні спроможності. Є у нас що виправляти й досконалювати, отож думаймо про нашу Церкву немов про кусень землі, якого нам дано вироблювати якнайкраще – та не кимнебудь, а Творцем Життя!

Деякі з нас може мають виразнішу уяву про можливий вигляд "відновленої" Церкви, але як саме вона дійсно виглядатиме залежить від нас як цілості, бо саме з взаємодіяння цілості ви-

творюється загальний дух народу і його вартість. Якщо висловлення цих думок не матиме впливу на відновлення, відживлення від нашої загальної духовної анемії, то хоч тільки свідчитиме про надійний факт, що серед нас є і такі, що помічують з жалем недоліки в нашому церковному житті та відчувають обов'язок хоч в цьому висловитись. Наш Патріарх часто висловлює, що покладає надії на майбутнє нашої Церкви та нашого народу на молодь, і дуже часто звертається до неї. Під час бенкету в його честь в часі останніх відвідин його Блаженства в Нью Йорку, підступив до Владика один член молодшої "Обнови" та послухавши представлення цього представника, Верховний найперше запитав: "Що робите?!" Належно тут при кінці згадати знаменні слова нашого Першого Патріарха Кир Йосифа:

"Лиш великого бажайте - бо справді, лиш у великій мірі, великому бажанні родяться великі почини і закріплюються великі діла. Краще завтра, світле майбутнє належть до тих, що про нього думають, його плянують і в цьому напрямі віддають свої сили."

Зауваги одного священика

Редакція: Подаємо зауваги одного священика до попередньої статті. Розуміється, що це особисті погляди, яких можна даліше розглядати та що не з усіма ми вповні згодні.

"Засилаю Вам декілька загальних зауваг до загального плану видання та статті. Цікавить мене "Зміст". Маю загальне враження, що Ви щиро цікавитеся духовним добром наших людей та що Ви оминули пастку, в яку попадають деякі з наших українців, які використовують Церкву як засіб для національного самозбереження (що, очевидно, є святотатством).

Відносно статті: це правда, що велика частина проповідування є бідною. Також правда, що в церкві читається дуже багато оголошень і т.п., замість готувати церковний листок чи бюлетень. Але щоденне проповідування в кожній Літургії є, по-моєму, нереалістичним.

Відносно участі людей в Літургії: в нашій Церкві (Обряді) звичайно люди відповідають в звичайній Службі Божій та співають "Самоївку" в неділю й свята (якщо нема хору). Чомусь тут в Америці наші люди покинули цей звичай (Самоївку). Чому? - не знати. Часто священики просять, щоб люди брали мовну участь. Але ця справа буває різно в різних парохіях. Однак, підкарпатці задержали звичай участі вірних в Літургії на дуже високому рівні.

Щодо справи музики, можна сказати, що життя якоїнебудь з християнських церков походить від її літургійної практики. Ми повинні зосереджуватись на правильних перекладах літургійних текстів і відповідній музиці, згідно з традиційним стилем Самоївки та нових музикальних творів сучасних наших композиторів для хору. Додаткові набоженства, н.п. пісні, є поправді другорядними й вони прийдуть загально коли буде потреба. Зараз наша Служба Божа є в злих умовах, бо маємо жадливі переклади (в українській та англійській мовах).

Можна ще сказати багато більше в цих справах, але хочу хоч похвалити Вас за ваші дбайливі зусилля задля нашої Церкви. Вам правдоподібно потрібно проведу кваліфікованої особи, яка б запровадила Вас до правильних джерел і т.п., але такої тяжко сьогодні знайти. Всього найкращого та продовжуйте працю!"

Думки колишнього члена "Обнови"

Уявляю собі, яка була б реакція серед студентів, коли б їм запропонувати відновлення "Обнови" (Товариства Українських Студентів Католиків). Більшість напевно була б байдужа. Деякі прийшли б з якогось почуття "обов'язку". Інших треба б прямо тягнути! А тільки одиниці прийшли б з дійсного зацікавлення чи з почування потреби піднести свою душевність.

Чому?

Можна сказати, що серед більшої частини молодших українців релігія, говорячи жаргоном сучасної американської молоді, не є "in" (популярною). Студенти (а це може теж відноситися і до інших груп) є дуже схильні сприймати думки загалом (інших студентів), які є негативно-наставлені до релігії. Велика більшість студентів є, або надзвичайно пасивна, або прямо побоюється в будь-який спосіб ідентифікувати себе з релігійними установами чи справами. В американському суспільстві принаймше існують студентські Богослужби (Folk Masses), студентські релігійні товариства (Newman Clubs), спеціальні неформальні зібрання для поглиблення душевного життя (Encounter Groups), в яких малі групи студентів беруть участь та розвиваються духовно. В українському суспільстві, однак, немає жодних таких чи подібних до вище згаданих зорганізованих релігійних рухів. Більшість наших студентів, які взагалі приходять до церкви, вдоволені прийти коло церкви, деякі навіть відважуються зайти в церкву, а тільки одиниці беруть активну участь у відправах. Чимало студентів обороняє права нашої Української Помісної Церкви, але на жаль виключно з політичних а не релігійних мотивів.

Головною причиною до такого наставлення є нехоть студентів до постійних упімнень батьків ходити до церкви, молитися і т.п. Вони бунтуються проти накидування їм думок старшими. Також треба признати, що існують дуже важні організаційні проблеми релігійних установ. Існує штивність та інертність, чи то в програмі організації, чи то в підході, скажیم наприклад до свобідної думки.

Позбуття нездорових психічних наставлень

Живемо в добі, коли люди відкрито себе виявляють та стара-

ються позбутися всяких нездорових психічних наставлень. Ми повинні застановитися над своїм особистим життям та позбутися всіх злих наставлень, включно з тими, що стосуються релігійних переконань і релігії взагалі. Правдива свобода існує тоді, коли ми виявляємо свою індивідуальність, а не йдемо виключно за товариством. Дійсно вільна особа сама обдумує різні ідеї, приходять до своїх заключень і вкінці діє згідно із своїми переконаннями.

Суть життя

Ми всі переживаємо всякі клопоти, боримося з бистрим темпом життя. Шукаємо за багатством, вигодами, розкошами в житті і т.п. Але всі ці здобутки не мають значення, як ми вперше не попрацюємо над нашим внутрішнім життям. Треба застановитися над собою та знайти себе. Але і це було б ще замало! Треба також знайти відповіді на такі питання, як: суть життя, проблеми існування, обов'язки, ціль життя. А при роздумуванні тих проблем знайдемо Бога. Ми не можемо лише поверховно виконувати формальні релігійні обов'язки і відвідувати Божий Храм раз у неділю. Вкінці ми мусимо вповні Його прийняти, Йому зобов'язатися та Його наслідувати. Мусимо бути з Богом не тільки в церкві, підчас Богослуження, але також і в своїх інтимних справах, думках і ділах.

Обнова

Коли ми погодимосся прийняти Бога, тоді мусимо працювати над поширенням та поглибленням нашого душевного життя. Це найкраще можна досягнути, коли ми поділятимемо нашу віру та релігійні переживання разом з іншими студентами. Тому пропоную відновити товариство "Обнову", щоб об'єднати українських католицьких студентів з метою поглиблення і переведення в життя Христових засад в сучасну пору. В організації "Обнові" зможемо:

1. вивчати звичаї нашого Обряду
2. черпати більшу особисту вартість і значення із оживленої взаємної участі в Богослуженнях, молитвах і Святих Тайнах
3. через гутірку на сходинах виробляти свою особистість і релігійність
4. піддержувати нашого Патріярха Кир Йосифа Сліпого.

Маючи патріярхальний устрій в нашій Помісній Церкві, треба розбудувати її внутрі, розвиваючи релігійне освідомлення мірян.

Служба Божа для молоді

Служба Божа повинна бути глибоким духовним переживанням. На жаль велика кількість наших студентів відокремлюється від нашої церкви через те, що відправа їм видається нудною і незахоплюючою, будьтоби вона була не для них, а для старших. Тому при відновленні "Обнови" ставлю проєкт включення студентів в Службу Божу та брати в ній активну участь. Зокрема пропоную:

1. Купити малі молитвенники (кошти за 500 примірників около \$150), які були б залишені в церкві для вживання всіх. Тоді кожний, маючи молитвенник, міг би слідкувати за Службою Божою й орієнтуватися у відправі. Також треба видати, або хоч записати дешевим способом для людей повні тексти святочних відправ, наприклад Великодних і Різдвяних.

2. Призначити одну Службу Божу для студентів (наприклад в одинадцятій годині рано). Ця відправа була б спеціально для студентів в тім що, а) студентський хор з кількох осіб співав би сучасні релігійні пісні; б) студенти брали б активну участь в читанні Апостола, прийманні Святих Тайн та прочитанні їм важних прохань; в) священник виголосив би проповідь, в якій були б порушені справи чи проблеми молоді.

3. Можна теж час від часу організувати після Богослуження "каву", при якій священник та студенти мали б нагоду обмінятися своїми думками для кращого взаєморозуміння й розуміння порушених в проповіді ідей.

Це лиш один із примірів для піднесення нашої духовости. Напевно існує багато інших ідей на скріплення та поглиблення нашої віри й на загальне духовного життя. Найголовніше ми мусимо працювати над тим, щоб наше релігійне наставлення стало живим та увійшло в наше щоденне життя. Ми можемо здійснити ці діла якщо знайдуться люди, які схочуть ці справи зрушити з місця. Також нам потрібно вирозумітих та відданих духовних провідників, людей доброї волі та численної піддержки студентів.

Як скріплювати церковну обстанову

В Америці, тому, що існує конституційне право, яке відділяє церкву і державу, щораз то менший вплив має церковна організація на щоденне життя людей. Це значно інакше від того, що було на рідних землях, де церква піклувалася вірними від колиски до смерти, де всі правила церковні і церковні свята надавали цілу суть і стиль життя. А вірним тут це все інакше. В багатьох випадках церковний вплив починається і кінчається на недільній Службі Божій. Відправи Великодні, Різдвяні і на важніші події нашого життя, так як Хрестини, шлюб, посмертні відправи, мають часто лишень формальне значення. Держава перебрала всі функції, котрі на Україні виконувала церква. Держава піклується бідними, дбає про освіту молодого покоління, дає шлюби, розводи, устанавлює закони, яких громадяни зобов'язані дотримуватися, дбає про старих і хворих. Тому може і атеїстична преса пише, що "Бог умер", що вже Його не потрібно.

І, власне, в такий тяжкий час, де безбожний світ старасться вповні впливати на всі фази людського життя, церква мусить тим більше старанно працювати над своїми вірними, щоби тримати їх при вірі Христа і зміцнювати їхнє духове життя. Церква мусить сильно і рішучо протидіяти всім шкідливим впливам і вказувати на правильну дорогу до вічного життя.

Релігійне виховання вірних мусить стояти на першій місці всіх завдань церкви. Беручи до уваги зайняття вірних працею на життєвий заробіток, родинними справами тощо, час, котрий Церква має на навчання вірних, дуже обмежений. Тому мусить цей час на релігійне виховання бути вповні використаний і таке навчання мусить бути поставлене на високій рівні. Церква повинна починати виховання дітей з раннього дитинства. Тому я пропоную організацію недільних занять для дітей дошкільного віку підчас Служби Божої. У віці від 3-5 літ діти цілком не включаються у відправу Служби Божої. Це вирішальний вік у психологічному розвитку дитини - то чому не прищепити дитині і духовий елемент? В такій шкільці, учитель провадив би з дітьми діточі заняття виключно з релігійною тематикою - пісні, оповідання, гри, малювання. Відтак мусять бути релігійні лекції при кожній парохії для дітей, що ходять до публичних шкіл по групах і знову лекції повинні бути поставлені на високій рівні. А для дорослих, проповідь підчас недільної Богослужби по-

винна продовжувати їхнє релігійне виховання. Крім того, можна мати додаткове релігійне навчання хоч раз на місяць.

І Служба Божа повинна бути, дійсно, гідно і урочисто відправлена, щоб дати вірним нагоду з'єднано прославляти Бога. Усі вірні повинні активно брати участь в Літургії. Всі молитви повинні бути виголошені поволі, виразно і голосно. Тут також маю на увазі молитви, котрі священник проказує тихо. Ці молитви такі чудові, а часто навіть неможливо слідкувати за ними, бо вони так скоро і механічно проказані.

Розуміється, що вище подані побажання важко здійснити в усіх парохіях, беручи до уваги брак священників, а також дійсно добрих проповідників і учителів. Цей брак може і вказує на слабкість нашої церкви. Але розв'язку мусимо таки знайти. Не можна злегковажити цієї справи. Привести душі до Бога і втримати їх в Бозі - це святий наказ! Кожна душа, тяжко відкуплена Спасителем на хресті, дуже цінна. І тому головне церковне керівництво мусить точно взяти на облік своїх священників, а також використати всі модерні технічні прилади (магнетофони, плитівки, магнетофонні стрічки, копіювальні машини), щоб вповні використати найздібніших проповідників та вчителів. Можна таким способом використати талант одної особи для проповідей і навчання та розіслати такі навчання по тих парохіях, де цього бракує. Можна і на різні електронічні прилади накрутити серії лекцій (на плитівки, стрічки, відбитки тощо) котрими б священники користувались безпосередньо або уживали їх як вказівки або посібники для власного ужитку. Треба при кожній парохії зорганізувати бібліотеку, де б були різні навчальні матеріяли на релігійні лекції, проповіді, для дошкільного і дорослого віку.

Другі мої зауваги відносяться до заповіді любови ближнього. В більшості священники займаються відвідинами хворих і іншого роду допомоги ближньому, але сам священник неможе багато зробити. Скільки є людей, що потребують якогось роду допомоги і котрі б радо звернулись по неї, якби знали куди. Церкви на жаль безрадні допомогти тим потребуючим і тому, мало хто звертається до парохій. Чомуж не вимагати від усіх мирян включення в таку працю хоч раз в тижні. Можна б зорганізувати картотеку охотників і чим вони можуть допомогти. Товариства, які існують при церквах могли б, під наглядом священника зорганізувати і впровадити в життя того роду харитативну акцію.

А третя справа, то вже не так релігійна, як національна. На рідних землях наша церква не має змоги розвиватись,

отже тут в діаспорі вона мусить затримати український характер. Ось я старанно пробую навчити дітей рідної мови і їзджу до української церкви, хоч значно вигідніше було б належати до одної з американських церков поблизу. І болить мене, коли я і діти мусимо чути в нашій церкві англійську мову. Я працюю над собою і своєю родиною щоби добре опанувати українську мову. Ті, що не хочуть вчитись української мови і молитви, мають так багато англійських католицьких церков довкруги, а куди маємо ми українці, що хочемо чути українську мову іти, як навіть в наших церквах заводять англійську мову? Щоб заохотити тих, що не розуміють, але хочуть брати участь в українській Літургії можна закупити для них спеціальні видання, які б постійно були в церкві, а крім того можна видавати бюлетень англійською мовою де б знаходилася недільна проповідь.

Якщо будемо серйозно братись до постійного релігійного виховання мирян та заохочувати вірних до любови до ближнього, то я певна, що наша церква матиме вигляди на краще майбутнє.

Мене покликав Христос

"Я тебе не покину, ані не відступлюся від тебе."

Євр. 13:5

Ці слова з Святого Письма, яких промовив Христос, я постійно відчуваю з того часу, коли Він покликав мене до себе.

Це сталося п'ять років тому, коли я була на першому році університету. Від того часу, Святий Дух невідступний від мене.

Як я відчула це? Було це в християнській школі в Наяк, біля Нью Йорку, куди я поїхала була відвідати свого знайомого, що там вчився. Там я випадково познайомилася з однією дівчиною, теж студенткою цієї школи. Від неї вперше я почула, що Ісус Христос може увійти в серце людини та змінити образ її життя. Мене це дуже зацікавило, але було тяжко зрозуміти це, що вона говорила. Однак я відчувала, дивлячись на її обличчя, що вона це говорить щиро й мені сильно бажалося знайти відповіді на багато питань, над якими я думала раніше: для чого людина прийшла на світ; яка її ціль в житті; та яким буде моє майбутнє?

Про відповіді на ці питання я мала уяву, але ця дівчина сказала, що тільки Ісус Христос може знати, як вони здійсняться в моєму житті, бо Він є Творцем життя. Лиш треба вірити в Нього. Я не могла собі уявити, що відповідь може бути такою легкою. Але я думала над тим, і два місяці пізніше я відчула в глибині серця, що мене кличе Господь. Все моє єство відчувало велику радість. Я знала, що я дитя Божим, що знаходжусь під Його опікою, та що для мене має Він особливу ціль.

Місяць пізніше я поїхала до "Мадісон Сквер Гарден" в Нью Йорку, де проповідував Біллі Грагам. Я знову почула про наше спасіння і відчула, що хотіла приступити до переду, коли він дав поклик до всіх тих, що хотіли прийняти Ісуса Христа за свого Спасителя. Хотілось тоді цілому світу сказати, що я християнкою та що бажаю служити Ісусу Христу.

Але я ще не знала, що саме мала далі робити? Коли почалися в школі заняття, я довідалася, що там же існує об'єднана група християнської молоді. Я стала членом цієї групи. Ми часто збиралися, читали Святе Письмо, молилися, влаштовували збори, на яких обмінювалися думками та ділились Словом Божим з учнями в школі.

Три роки тому, я поїхала була з цією групою на Конферен-

цію, яка відбувалася в Наяк. Під час молитви Господь наповнив мене Духом Святим і я відчувала таку радість, якої не пам'ятаю в своєму житті.

На Конференції я познайомилася з однією християнкою, яка довідавшись, що я українка, сказала мені що в Нью Йорку має відбутися З'їзд Молоді всіх Євангельських Церков із ЗСА й Канади. Я була на цьому З'їзді та була вдячна Богові, що мене туди привів. Там я побачила багато української молоді, яка так щиро молилася й славилася Богом. Була там присутна та ж група християнської молоді з Ньюарку, що мають церкву в Юніон, Н.Дж.

На другий тиждень Господь дав мені бажання поїхати до цієї церкви, хоч живу я в Брукліні. Там нікого близького не знала, але віруючі прийняли мене дуже тепло і радісно. Від того часу я почала частіше відвідувати цю церкву та в ній прийняла водне Хрещення.

Господь виявив свою Любов до мене і я буду Його прославляти та працювати для Нього. В теперішній час Господь мене повів до семінарії біля Бостону, де вчуся на місіонерські праці.

